

5. září 2016

UVNITŘ VYDÁNÍ

Ministryně školství jednala
na České školní inspekci | 2

Monitoring zavádění společného
vzdělávání | 3

Regionální konference České
školní inspekce | 4

Informační systémy České školní
inspekce a jejich využitelnost | 5

Vzdělávací programy
pro pedagogy | 8

Česká školní inspekce podpořila
vzdělávání k ochraně člověka
při mimořádných událostech | 8

Konference Bezpečná škola 2016 | 9

Podepsána dohoda se Svazem
měst a obcí ČR | 9

Specifické úkoly České školní
inspekce pro 2016/2017 | 10

Aktualizovaná Kritéria
pro hodnocení | 11

Některé inspekční nástroje jsou
k dispozici i školám | 12

Inspekční činnost v zařízeních
pro výkon ústavní nebo ochranné
výchovy | 14

Sekundární analýzy z vybraných
mezinárodních šetření | 15

Výsledky PISA 2015 a TIMSS 2015
budou představeny na konci roku | 18

Součástí tematické inspekční
činnosti v gramotnostech bude
i testování žáků | 19

Přehled aktuálních tematických
zpráv | 20

Právní aktuality | 23

Úvodní slovo ústředního školního inspektora

udělat maximum možného pro to, aby školám a školským zařízením, jejich ředitelům, pedagogům i všem dalším, kterých se to týká, pomohla toto složité vstupní období úspěšně zvládnout.

Je totiž třeba si uvědomit, že pro řadu našich škol není vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v hlavním vzdělávacím proudu ničím novým, mnoho z nich má se začleňováním dětí s handicapem výrazné zkušenosti. Všem nám jde bezesporu o to zajistit kvalitní vzdělávání tak, aby každý jeho účastník měl možnost poznat úspěch a dosáhnout svého maxima. Podle zjištění České školní inspekce z uplynulého období je většina škol i školských zařízení z pohledu poskytování podpory žákům se speciálními potřebami na velmi dobré úrovni. Proto věřím, že se tento náročný proces podaří zvládnout a že přínosy v podobě jasného právního rámce, vydefinovaných podpůrných opatření i finančního zajištění budou jednoznačně převažovat nad komplikacemi, které se v průběhu bezesporu objeví. Česká školní inspekce bude celý proces důsledně sledovat, budeme hodnotit, jak se školám a školským zařízením implementace společného vzdělávání daří, budeme popisovat příklady inspirativní praxe, které budou pro ostatní podporou, a budeme se snažit poskytovat adekvátní metodickou pomoc. Školní rok 2016/2017 bude v tomto smyslu přelomovým, proto přeji všem, kterých se toto téma dotýká, mnoho úspěchů, trpělivosti a energie.

Dobrý rok 2016/2017 přeje

Vážené dámy, vážení pánové,

po letních měsících vstupujeme opět do náročného období, které je pro většinu z nás spojeno se zahájením nového školního roku 2016/2017. V důsledku schválení novely školského zákona a souvisejících a prováděcích právních předpisů čeká naše školy a školská zařízení velký úkol v podobě zavádění principů tzv. společného vzdělávání. Přestože jde o téma, které je a jistě ještě dlouho bude neustále diskutováno z pohledu jeho přínosů i rizik, chtěl bych všechny ujistit, že Česká školní inspekce je připravena

Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy jednala na České školní inspekci

Ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Kateřina Valachová navštívila v úterý 31. května 2016 v doprovodu náměstka pro vzdělávání Václava Pícla, náměstkyně pro

ekonomiku Zuzany Matuškové a náměstkyně pro legislativu a strategii Dany Prudíkové ústředí České školní inspekce. Cílem návštěvy ministryně školství, mládeže a tě-

lovýchovy bylo diskutovat s širším vedením České školní inspekce otázky společného vzdělávání a další související priority současného vedení rezortu školství. Za Českou školní inspekci se kromě ústředního školního inspektora Tomáše Zatloukala a náměstka ústředního školního inspektora Ondřeje Andryse jednání zúčastnili také ředitelé krajských inspektorátů a jejich zástupci. Při téměř tříhodinovém setkání probírali představitelé obou úřadů řadu stěžejních témat počátečního vzdělávání a vyměnili si také své zkušenosti a pohledy na jednotlivé oblasti. ...

Monitoring zavádění společného vzdělávání

Od školního roku 2016/2017 dochází ke změně v oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a také žáků nadaných a mimořádně nadaných, na které se v kontextu veřejných debat o společném vzdělávání často zapomíná. Nabývá totiž účinnosti příslušná úprava ve školském zákoně a také v několika souvisejících vyhláškách.

Mgr. Tomáš Zatloukal
ústřední školní inspektor

Jde např. o vyhlášku upravující vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných nebo o vyhlášku týkající se poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních. Z rozhodnutí ministryně školství, mládeže a tělovýchovy došlo také k revizi rámcových vzdělávacích programů pro základní vzdělávání, pro předškolní vzdělávání, pro vybrané obory středního odborného vzdělávání a gymnázia, připravovány jsou změny dalších vzdělávacích programů, pracuje se na dalších důležitých dokumentech a normách. Principy vzdělávání žáků, které vyžadují podpůrná opatření pro zajištění rovnosti ve vzdělávání, se ovšem zásadním způsobem nezměnily. Dochází k úpravám v některé dokumentaci, v organizaci vzdělávání i nabídce podpůrných opatření, je třeba zohlednit novou terminologii. Zásadnější změna pak spočívá v náročnosti finančních prostředků na poskytování podpůrných opatření. Je nicméně nezpochybnitelné, že školy a školská zařízení čeká nelehký úkol, pro jehož úspěšné zvládnutí budou potřebovat adekvátní podporu.

Informační podpora

Právě ve snaze o maximální podporu úspěšné implementace společného vzdělávání vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy několik důležitých metodických materiálů, které jsou zveřejněny na webových stránkách ministerstva, případně Národního ústavu pro vzdělávání. Jde např. o informační

balíček ke společnému vzdělávání, o dokument popisující změny týkající se společného vzdělávání v mateřských školách a ve středních školách, o několik souborů otázek a odpovědí k tématu, o informaci k problematice společného vzdělávání ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, o metodiku pro nastavení podpůrných opatření nebo o metodické doporučení určené pro školská poradenská zařízení.

Role České školní inspekce

Důležité úkoly v rámci zavádění společného vzdělávání má přirozeně také Česká školní inspekce jakožto národní autorita pro hodnocení a kontrolu škol a školských zařízení i kvality a efektivitu vzdělávací soustavy jako celku. V tomto smyslu bude Česká školní inspekce celý proces monitorovat, zjišťovat a analyzovat potřeby škol a sledovat, jak se daří parametry společného vzdělávání naplňovat v praxi. Budeme zjišťovat a sledovat příklady inspirativní praxe i opačné případy, kdy škola nebo školské zařízení postupuje v rozporu s jednoznačně stanovenou povinností, případně nepostupuje podle nové právní úpravy proto, že výklad ustanovení nebo jeho aplikace nejsou jednoznačné nebo není možné korektně postupovat bez adekvátní součinnosti např. zřizovatele či zákonných zástupců žáka apod. Ve všech situacích bude Česká školní inspekce školám a školským zařízením poskytovat metodickou podporu, bude informovat o správném postupu a na-

pomáhat s uvedením problematických zjištění do korektního stavu. V rámci monitoringu zavádění společného vzdělávání bude Česká školní inspekce poskytovat zpětnou vazbu také Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy i Národnímu ústavu pro vzdělávání, pro něž budeme shromažďovat (v agregované a anonymizované podobě) jak pozitivní příklady implementace společného vzdělávání, tak i problematické situace. V důsledku svých zjištění pak bude Česká školní inspekce iniciovat doplnění či zpřesnění metodických instrukcí a doporučení vydávaných ministerstvem nebo Národním ústavem pro vzdělávání, případně poskytneme náměty na provedení legislativních změn.

Konkrétní oblasti sledování

V rámci sledování, hodnocení a kontroly naplňování povinností souvisejících s implementací společného vzdělávání dle novelizovaných právních předpisů se bude Česká školní inspekce při inspekční činnosti ve školách a školských zařízeních zaměřovat na několik stěžejních oblastí. Půjde zejména o úpravy školních vzdělávacích programů a sledování jejich praktického naplňování, o vlastní vzdělávání dle revidovaných rámcových vzdělávacích programů, poskytování podpůrných opatření jednotlivých stupňů, jejich funkčnost a reálnou podporu při vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, zařazování dětí, žáků či studentů

do speciálních škol a tříd nebo jejich převádění do vzdělávacích programů, o počty dětí, žáků či studentů ve třídě, o problematiku vykazování informací o podpůrných opatřeních jakožto podkladů pro poskytnutí nárokových prostředků ze státního rozpočtu nebo o problematiku individuálních vzdělávacích plánů či plánů pedagogické podpory. Samostatným tématem je pak hodnocení průběhu poskytování poradenských služeb ve školských poradenských zařízeních, tedy v pedagogicko-psychologických poradnách (PPP) a speciálně pedagogických centrech (SPC).

Výstupy

Výsledky inspekční činnosti v oblasti sledování, hodnocení a kontroly zavádění společného vzdělávání s důrazem na metodickou podporu škol a školských zařízení a na poskytování relevantní zpětné vazby o úspěších i problémech celého procesu bude

Česká školní inspekce průběžně zveřejňovat a prezentovat, a to jak v rámci inspekčních výstupů určených konkrétní škole nebo konkrétnímu školskému

zařízení, tak souhrnně v podobě tematických zpráv a různých informačních materiálů určených pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. ...

ILUSTRACI FOTI | Gabriela Francová, ČŠI

| Regionální konference České školní inspekce

Od poloviny října do konce listopadu 2016 se ve všech krajích České republiky uskuteční regionální informační setkání České školní inspekce se zástupci partnerů, zřizovatelů škol a školských zařízení a externích spolupracovníků.

Mgr. Hana Novotná, MA

kancelář náměstkyně ústředního školního inspektora

Setkání budou realizována Českou školní inspekcí a přizvanými hosty jsou zástupci partnerských organizací, včetně zřizovatelů škol a školských zařízení, ale také dalších institucí, např. Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR, krajských hygienických stanic, neziskových organizací nebo zástupců vysokých škol. Na programu jednání bude představení České školní inspekce v součas-

nosti, prezentovány budou její priority a koncepce. Diskutovat se však bude zejména o rolích partnerů České školní inspekce a detailněji budou prezentována kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, resp. model tzv. kvalitní školy. Pozvaní partneři budou mít zároveň možnost podrobněji se seznámit s hlavními zjištěními z hodnocení škol a školských zařízení ve škol-

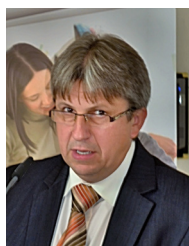
ním roce 2015/2016. Zástupci České školní inspekce budou své regionální partnery také seznamovat s metodami, postupy a nástroji pro hodnocení kvality vzdělávání, které jsou využitelné a přínosné z hlediska sledování úrovně vzdělávání v konkrétním regionu. Každého setkání by se mělo účastnit zhruba 50 hostů, včetně vedoucích představitelů a dalších zástupců České školní inspekce. ...

Informační systémy České školní inspekce a jejich využitelnost ze strany škol a školských zařízení

Česká školní inspekce v rámci projektu Národní systém inspekčního hodnocení vzdělávací soustavy v České republice (NIQES), který byl realizován v letech 2011–2015, vyvinula mimo jiné několik informačních systémů, které jsou využitelné nejen v rámci činností České školní inspekce, ale některé z nich také přímo v rámci činností jednotlivých škol a školských zařízení. V následujícím článku tyto systémy s důrazem na jejich externí využitelnost představujeme.

Bc. Kamil Melichárek
ředitel odboru ICT a hospodářské správy

Mgr. Tomáš Pavlas
oddělení metodik a analýz

InspIS ŠVP

Systém slouží k vytváření, editaci a úpravám stěžejních dokumentů školy – školních vzdělávacích programů (ŠVP). Systém uživatele při tvorbě ŠVP systematicky vede a zajišťuje formální podobu dokumentu. Zároveň pomocí předdefinovaných vazeb pomáhá zajistit jeho soulad s příslušným rámcovým vzdělávacím programem a jeho revizemi. Další výhodou systému je automatizovaná kontrola učebních plánů a vnitřních vazeb školních vzdělávacích programů s využitím interaktivních nápověd.

Škola, která systém využije a zavede do něj svůj školní vzdělávací program, získává značnou výhodu i do budoucna, protože pokud dojde k revizi odpovídajícího rámcového vzdělávacího programu (RVP), systém tyto změny bude reflektovat a školu navede k úpravám ŠVP tak, aby byl opět v souladu s upraveným RVP.

Videoprezentaci tohoto systému naleznete [zde](#).

Novinky v InspIS ŠVP

V uplynulém období se systém dočkal značného zájmu ze strany škol a v tuto chvíli jsou pomocí něj tvořeny a spravovány řádově tisíce jed-

notlivých ŠVP. I proto Česká školní inspekce věnuje značnou pozornost dalšímu rozvoji tohoto systému. Mezi zásadní nové funkčnosti z posledního období patří zejména:

- Možnost tvorby ŠVP nejen pro školy, které mají vydán RVP, ale i pro školská zařízení (resp. činnosti), pro která RVP vydán nebyl. Jde zejména o střediska volného času, domy dětí a mládeže, školní družiny a školní kluby. Systém umožňuje vytvářet ŠVP ve struktuře odpovídající zákonným povinnostem a navíc tak, aby co nejlépe vyhovoval činnostem těchto zařízení. Pro tvorbu podkladů pro ŠVP byly využity doposud vydávané metodiky pro tvorbu ŠVP a také zkušenosti pracovníků zařízení pro zájmové vzdělávání. Možnost vytváření ŠVP pro školní družiny byla v uplynulém školním roce jedním z nejčastěji žádaných doplnění systému.
- Možnost kopírovat vzdělávací obsah ŠVP (učební plán a osnovy) mezi různými ŠVP (jedné školy) založenými nad odlišnými RVP. Kopírování využívají především střední školy, které mají více ŠVP pro příbuzné obory a některé části učebního plánu a osnov mají

shodné. Pomocí kopírování mohou snadno využít již vytvořených osnov pro více svých ŠVP.

- Pro podporu společného vzdělávání v rámci RVP ZV je systém upraven tak, aby odrazil všechny změny, které je v ŠVP nutno provést. Navíc je pro potřeby některých škol v systému vytvořen s minimálními doporučenými úrovněmi, který umožňuje vytvářet i v ŠVP dvě úrovně školních výstupů. Na takto vytvořený školní vzdělávací program je navázána nově vytvořená funkcionalita exportu částí osnov do IVP. Pro jednotlivé žáky v daných ročnících je možné snadno exportovat vybrané osnovy, ve kterých jako podpůrné opatření budou upraveny očekávané výstupy. V exportovaném podkladu pro IVP jsou využity nižší úrovně školních výstupů. Pro ostatní školy bude na základě schválených změn v RVP i v systému upraven a vydán aktuální RVP tak, aby školy stihly včas upravit svůj ŠVP. Pro školy, které již v systému mají vydaný ŠVP, bude editační práce s ŠVP vyceněna změnami, o kterých budou systémem včas informovány, zcela minimální.

InspIS SET

Jde o univerzální elektronickou platformu pro zjišťování výsledků žáků v počátečním vzdělávání. Jejím prostřednictvím je možné provádět elektronické ověřování výsledků žáků v jakémkoli ročníku, v jakémkoli předmětu či jakékoli vzdělávací oblasti, metodou výběrových i plošných šetření. Systém je možné využít také pro testování na úrovni školy či třídy (v rámci školních evaluačních aktivit) nebo pro domácí přípravu žáků.

Součástí systému InspIS SET je také veřejná databanka testových úloh, přístup do ní mají všechny školy a všechna školská zařízení a dle svého uvážení si z ní mohou samy vybrat příslušné úlohy a otázky pro realizaci vlastního elektronického testování podle rozhodnutí ředitele školy nebo pedagoga. Výsledky, které elektronickým testováním uživatelé a školy získají, jsou k dispozici pouze jim - v případě domácího testování rodičům a jejich dětem, u školního testování pak školám.

Videoprezentaci tohoto systému naleznete [zde](#) (modul školního testování) a [zde](#) (modul domácího testování).

Novinky v InspIS SET

Právě databanka testových úloh a celých testů byla v uplynulém období výrazně rozšířena až na více než 12 tisíc položek, které učitelům umožní využít celý systém pro vlastní testování napříč různými předměty nebo oblastmi (a také různými ročníky) celého počátečního vzdělávání.

Velmi efektivním a praktickým nástrojem využití možností tohoto systému je jeho aplikace určená pro chytré mobilní telefony a tablety. Jde o aplikaci InspIS SETmobile, která je zdarma ke stažení pro všechny užívané platformy (Apple, Android, Windows) a díky které již není nutné realizovat školní nebo domácí testování pouze na klasických počítačích. Význam

Obrázek 1 | Ukázka jednoho z videomanuálů k modulu Domácího testování (realizace testu)

a využití mobilních zařízení (chytřeré mobilní telefony a tablety) v procesech vzdělávání se prudce zvyšuje, a to i díky jejich ekonomické dostupnosti a vysoké funkčnosti. I v českých školách se stále více prosazuje trend BYOD (*Bring Your Own Device*), tato oblast také byla v minulosti podpořena např. z ESF zdrojů. •

InspIS DATA

Systém je hlavním informačním systémem České školní inspekce pro zjišťování a vyhodnocování informací souvisejících se vzděláváním a s výkonem hodnotících a kontrolních činností v rámci počátečního vzdělávání. Zároveň slouží také pro organizaci činností České školní inspekce. Do systému InspIS DATA jsou povinně registrovány všechny školy a všechna školská zařízení, které jeho prostřednictvím plní část svých zákonných povinností vůči České školní inspekci (např. realizaci inspekčních elektronických zjišťování, zasílání záznamů a školních úrazech apod.).

Videoprezentaci tohoto systému naleznete [zde](#).

Novinky v InspIS DATA

- Zásadní novinkou uplynulého období je úspěšná integrace se školními informačními systémy umož-

ňující automatický přenos dat, která dříve bylo zpravidla nutné zadávat ručně a v některých případech duplicitně, protože škola tato data již uchovávala ve svém informačním systému (pokud takový škola využívá). Tato integrace je nyní zcela funkční pro povinnou agendu zasílání záznamů o školních úrazech s možností jejich automatické administrace prostřednictvím školních informačních systémů výrobců *Bakaláři*, *Škola OnLine*, *dm Software* a *aScEduPage*. Systémy dalších výrobců mohou být dále připojovány, k tomu je však nutná iniciativa právě těchto výrobců, jimž Česká školní inspekce toto spojení nabídla a dále nabízí.

Použitá technologie umožňuje automatickou výměnu informací i pro další systémy České školní inspekce a zefektivnění některých procesů v nich. Namátkou uvedme např. možnost automatického přihlášení uživatele do všech systémů InspIS (bez potřeby zadávání přihlašovacích údajů) nebo spojení s testovacím systémem InspIS SET a zde výměnu informací o testovaných žácích a třídách (včetně přenosu výsledkových dat), a to jak pro modul tzv. certifikovaného testování (výběrová zjišťování výsledků žáků realizovaná Českou školní inspekci),

tak také pro oblast tzv. školního testování (testování, které si s využitím rozsáhlé databanky publikovaných úloh a testů v systému provádí sama škola bez dohledu České školní inspekce).

- Další novinkou je možnost vkládání elektronické podoby dokumentů před zahájením inspekční činnosti ve škole. Již v uplynulém školním roce se osvědčila praxe zjišťování některých základních údajů od ředitele školy, v níž je pro budoucí období oznámen výkon inspekční činnosti na místě. Ředitel školy v takovém případě vyplňuje elektronický formulář, jehož informační hodnota oboustranně zefektivňuje výkon samotné inspekční činnosti na místě. Nově tento formulář nabízí řediteli školy možnost vložit některé dokumenty (nebo odkazy na tyto dokumenty, pokud je škola publikuje např. na svých webových stránkách), které budou v rámci inspekční činnosti posuzovány a dříve byly vedením školy předkládány až v jejím průběhu. Jde např. o dokumenty, jakými jsou školní řád, vnitřní řád, organizační struktura a některé další. Jejich poskytnutím v elektronické formě ještě před samotným vstupem inspekčního týmu do školy bude celý proces hodnocení ještě více zefektivněn na obou stranách. •

InspIS PORTÁL

Systém plní roli multifunkčního webového portálu, který školám a školským zařízením zapsaným ve školském rejstříku umožňuje veřejně publikovat komplexní informace o jejich činnosti. Veřejnost pak může prostřednictvím tohoto systému vyhledávat dostupné školy dle zadaných parametrů a kritérií. Kromě základních údajů o velikosti školy, počtu žáků, termínu zápisů, dopravní dostupnosti nebo bezbariérovosti nabízí systém také informace o způsobu hodnocení dětí a žáků v konkrétní škole, o vybavení učeben, výroční zprávy nebo aktuální školní vzdělávací programy apod. Celkový obraz o škole doplňují přiložené inspekční zprávy České školní inspekce. Údaje do systému zadávají samy školy, a to na základě dobrovolnosti.

Další užitečnou funkcionalitou systému InspIS PORTÁL je možnost vytvářet vlastní webové stránky školy. Intuitivní redakční systém poskytuje Česká školní inspekce školám a školským zařízením zcela zdarma.

Videoprezentaci tohoto systému nalznete [zde](#).

Novinky v InspIS PORTÁL

Možnost vytvoření vlastní webové stránky školy byla v uplynulém období upravena zejména pro školy, které tento modul nejlépe využijí – např.

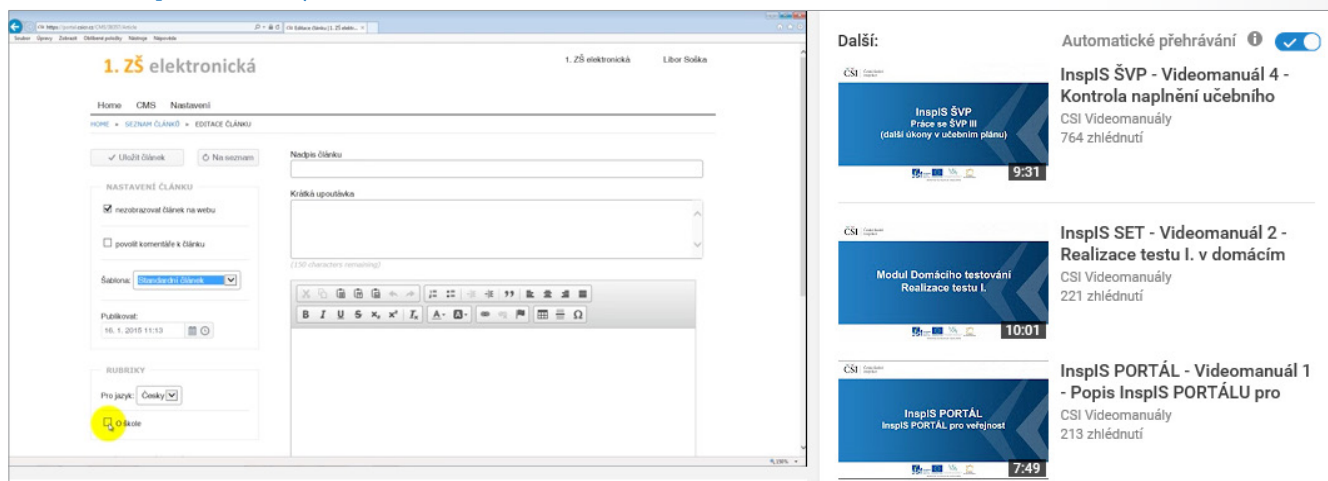
tzv. malotřídní školy a další menší školy, které nemají hlubší znalosti této oblasti ICT, popř. ani dostatečné prostředky na její silnější uchopení.

Vytvoření konkrétního obsahu a jeho průběžnou aktualizaci a správu na vlastní webové stránce školy obsluží zcela samostatně i začínající uživatel. Systém se přitom postará také o provozně-technické záležitosti jako je publikace webu na vhodné internetové adrese (škola tak nemusí řešit otázky spojené s pronájmem internetové domény nebo webhostingem). Stačí pouze zvolit vlastní „alias“ a vytvořená webová stránka školy je okamžitě a stále přístupná na adrese www.webskoly.cz/alias.

Ukázka takového webu je dostupná na adrese www.webskoly.cz/zsukazkova. Podrobné informace a návody pro zcela dobrovolné využití popsaných funkcí budou všem školám a školským zařízením rozeslány v průběhu měsíce září 2016.

Další informace o využitelnosti informačních systémů České školní inspekce jsou k dispozici také v souhrnném propagačním materiálu (-zde-). ...

Obrázek 2 | Ukázka videomanuálu pro InspIS PORTÁL, kde je vysvětlena mj. také práce s jednoduchým redakčním systémem pro tvorbu webové prezentace školy

Vzdělávací programy pro pedagogy - práce s InspIS ŠVP a InspIS PORTÁL

Školení pedagogů pro práci se systémem InspIS ŠVP organizuje po skončení projektu NIQUES ve spolupráci s Českou školní inspekcí Národní institut pro další vzdělávání (NIDV).

Mgr. Jaroslav Faltýn, vedoucí oddělení profesního rozvoje

Mgr. Tomáš Pavlas, oddělení metodik a analýz

Od 18. dubna 2016 do 9. června 2016 probíhala na všech krajských pracovištích NIDV v ČR školení zaměřená na úpravy školního vzdělávacího programu v systému InspIS ŠVP po revizi RVP ZV. Jednalo se o vzdělávací program, který uživatelům ze škol představil možnosti elektronického systému InspIS ŠVP, bezplatně poskytovaného všem školám a školským zařízením Českou školní inspekcí. NIDV realizovalo v první polovině roku 2016 celkem 122 školení s celkovým počtem 1 697 účastníků. Pro velký zájem ze strany škol připravuje NIDV další nabídku školení pro práci se systémem InspIS ŠVP i na školní rok 2016/2017. Školení budou primárně zaměřena na zá-

kladní školy, v souvislosti s provedenou revizí RVP ZV (zrušení přílohy LMP). Smyslem těchto vzdělávacích akcí bude naučit pedagogy (zejména zástupce základních škol praktických) provádět prostřednictvím systému InspIS ŠVP export ŠVP do IVP. V nabídce vzdělávání však budou i programy určené pedagogům ze středisek volného času, domů dětí a mládeže, školních družin a školních klubů. Pro zprostředkování všech nových funkcionalit systému InspIS ŠVP učitelům Česká školní inspekce připraví odborné lektory.

Pro práci škol jsou k dispozici i další elektronické moduly v rámci systému InspIS. Jedním z nich je InspIS PORTÁL, který mj. nabízí možnost

jednoduchého vytváření webových stránek. Větší školy většinou této možnosti nevyužijí, protože mají již své stránky vytvořeny, ale pro školy malé a hlavně malotřídní je toto prostředí velmi vhodné. Proto se během školního roku 2016/2017 uskuteční prezenční školení pro malotřídní a malé školy, aby se s tímto relativně jednoduchým nástrojem mohly naučit pracovat a využily ho pro vlastní prezentaci.

Pro seznámení se s konkrétními podrobnostmi týkajícími se vzdělávacích seminářů pro práci se systémem InspIS ŠVP i InspIS PORTÁL sledujte vzdělávací nabídku NIDV na webových stránkách www.nidv.cz. ...

Česká školní inspekce podpořila vzdělávání k ochraně člověka za mimořádných událostí

U příležitosti Dne požární bezpečnosti se v pátek 13. května 2016 konala na pražské Základní škole Meteorologická společná akce Hasičského záchranného sboru ČR a České školní inspekce. Při tiskovém brífinku generální ředitel Hasičského záchranného sboru ČR genmjr. Drahoš Ryba zmínil důležitost výuky problematiky ochrany člověka za mimořádných událostí na všech stupních škol a poděkoval České školní inspekci za výrazné partnerství při propagaci bezpečnostních témat ve vzdělávání. Náměstek ústředního školního inspektora Ondřej

Andrys nastínil výsledky šetření hodnotící kvalitu výuky této problematiky ve školách a jménem úřadu podpořil výchovu a vzdělávání v tématech ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí. Následovala prezentace garantky vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva plk. Eleonóry Tilcerové, která osvětlila formy vzdělávání dětí ze strany Hasičského záchranného sboru

ČR. Dále byla připravena ukázka výuky ochrany člověka za mimořádných událostí v jedné ze tříd školy a výstava pomůcek a materiálů k výuce. ...

| Konference Bezpečná škola 2016

Pod záštitou ústředního školního inspektora Tomáše Zatloukala, předsedy Asociace krajů Michala Haška, předsedy Svazu měst a obcí ČR Františka Lukla a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy se 26. května 2016 v prostorách pražské Národní technické knihovny uskutečnil již druhý ročník konference Bezpečná škola.

Náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys.

Konference byla volným pokračováním úspěšného projektu z roku 2015, který se díky svému unikátnímu zaměření setkal s mimořádným zájmem.

Cílem konference bylo především seznámit představitele škol, jejich zřizovatelů a pracovníků státní správy a samospráv s možnostmi financování, normami a technickými parametry a podmínkami komplexního zabezpečení škol a školských zařízení

s ohledem na maximální možnou ochranu žáků i pedagogů. Za Českou školní inspekci na konferenci vystoupil náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys, který představil hlavní zjištění České školní inspekce v oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů v bezpečnostních tématech, jako je ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí nebo příprava občanů k obraně státu. ...

Fotografii poskytl pořadatel konference.

| Česká školní inspekce podepsala dohodu o spolupráci se Svazem měst a obcí ČR

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a předseda Svazu měst a obcí ČR František Lukl podepsali ve čtvrtek 2. června 2016 dohodu o spolupráci mezi oběma institucemi.

Předmětem vzájemné spolupráce bude zejména výměna poznatků a zkušeností v oblasti počátečního vzdělávání, participace na tvorbě metodických dokumentů a evaluačních materiálů, připomínkování materiálů týkajících se vzdělávání nebo reciproční poskytování lektorování v tématech souvisejících s počátečním vzděláváním a hodnocením jeho kvality a efektivity.

Za Českou školní inspekci bude spolupráci koordinovat náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys, za Svaz měst a obcí České republiky pak jeho výkonný ředitel Dan Jiránek. Spolupráci se zřizovateli škol považuje Česká školní inspekce za velmi důležitou. ...

Zleva: předseda Svazu měst a obcí ČR František Lukl a ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal po podpisu dohody o vzájemné spolupráci.

FOTO | archiv SMO ČR

Specifické úkoly České školní inspekce pro školní rok 2016/2017

Česká školní inspekce se v nadcházejícím školním roce bude kromě běžné inspekční činnosti věnovat také několika specificky zaměřeným úkolům. Klíčovým tématem nového školního roku je samozřejmě zavádění společného vzdělávání. Podrobné informace k jednotlivým specifickým úkolům definovaným v rámci Plánu hlavních úkolů České školní inspekce na školní rok 2016/2017 naleznete [zde](#). Následující článek poskytuje komentář k některým z nich.

PhDr. Ondřej Andrys, MAE

náměstek ústředního školního inspektora

S účinností k 1. září 2016 došlo v důsledku schválené novely školského zákona k zásadní změně v rámci počátečního vzdělávání v České republice, jejímž cílem je umožnit všem dětem se speciálními vzdělávacími potřebami účastnit se za stanovených podmínek vzdělávání v tzv. hlavním vzdělávacím proudu a poskytnout jim pro tuto individuální integraci adekvátní podporu. Česká školní inspekce bude sledovat, hodnotit a kontrolovat, jakým způsobem jsou zákonné parametry uplatňovány v praxi a jak se daří naplňovat principy společného vzdělávání definované školským zákonem. Česká školní inspekce bude sledovat úpravy školních vzdělávacích programů, nastavení, realizaci a účinnost podpůrných opatření k naplnění vzdělávacích potřeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo samotné vzdělávání podle individuálních vzdělávacích plánů. Smyslem činnosti České školní inspekce je také poskytovat školám a školským zařízením při implementaci společného vzdělávání metodickou podporu. S tematikou společného vzdělávání pak souvisí také inspekční činnost ve školských poradenských zařízeních nebo kontrola průběhu zápisů do prvního ročníku základního vzdělávání.

Velmi důležitým tématem, kterému se Česká školní inspekce bude ve školním roce 2016/2017 intenzivně věnovat, je také efektivita primárně preventivních aktivit škol a školských zařízení směřující k minimalizaci rizik spojených s výskytem závadného chování. Zajištění bezpečnosti všech účastníků vzdělávání je stěžejním úkolem každé školy a každého školského zařízení. Cílem České školní inspekce bude ověřit, zda nastavené minimální preventivní programy škol nejsou pouze formálním dokumentem, zda jsou funkční, mají reálný dopad do školní praxe a zda účelně přispívají k vytváření bezpečného prostředí a eliminaci projevů rizikového chování.

Dále se Česká školní inspekce bude zaměřovat např. na vzdělávání ve školách, které opakovaně vykazují vysokou míru neúspěšnosti u maturitní zkoušky, na průběh maturitních zkoušek ve společné i profilové části, stejně jako na přijímací zkoušky do maturitních oborů středních škol využívající centrálně zadávané jednotné testy. Ve školním roce 2016/2017 se Česká školní inspekce zaměří také na podporu rozvoje, dosaženou úroveň a výsledky vzdělávání v přírodovědné, jazykové a informační gramotnosti, na vzdělávání studentů ve vyšších odborných školách nebo na kvalitu školního stravování, včetně otázek souvisejících se zajištěním dietního stravování. ...

Aktualizovaná kritéria hodnocení vycházející z modelu kvalitní školy

Dne 19. července 2016 po projednání v 28. poradě vedení MŠMT schválila ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Kateřina Valachová Kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání ve školách a školských zařízeních, která v souladu se školským zákonem připravila a předložila Česká školní inspekce. Kritéria jsou hlavním nástrojem inspekčního hodnocení a Česká školní inspekce podle nich bude ve školním roce 2016/2017 postupovat.

Mgr. Radovan Bogdanowicz
ředitel odboru hodnocení vzdělávací soustavy

Kritéria vycházejí z vytvořeného modelu tzv. kvalitní školy, který byl vypracován expertní skupinou složenou ze zástupců České školní inspekce i externích odborníků. Jsou výsledkem konsenzu všech stěžejních skupin aktérů v rámci počátečního vzdělávání, kteří s předkládanou podobou kritérií vyslovili souhlas.

Oproti předcházejícímu školnímu roku, kdy byla nová kritéria aplikována poprvé, jsou aktuální kritéria zpracována v modifikacích pro školy všech stupňů vzdělávání a pro všechna školská zařízení spadající do působnosti České školní inspekce. Pro inspekční činnost jsou tak připraveny modifikace pro mateřské školy, základní školy, střední školy – gymnázia, střední odborné školy, vyšší odborné školy, základní umělecké školy, školní družiny a školní kluby, domovy mládeže, domovy mládeže se školou a internáty, střediska volného času, diagnostické ústavy, výchovné ústavy, dětské domovy se školou a střediska výchovné péče a pro školská poradenská zařízení. Konstrukce kritérií umožňuje také postupné využívání v rámci vlastního hodnocení přímo jednotlivými školami a školskými zařízeními a také pro hodnocení prováděné ze strany zřizovatelů, což byl dlouhodobý požadavek nejen národních odborníků na vzdělávání, ale také mezinárodních institucí (obsaženo např. ve *Zprávě OECD o hodnocení vzdělávání v ČR za rok 2012*).

Úpravy kritérií loňského roku do aktualizované podoby představují několik rozdílných postupů. Kritéria, která byla v běžné inspekční činnosti využívána v minulém školním roce - modifikace pro mateřské školy, základní školy, střední školy – gymnázia a střední odborné školy – byla podrobena připomínkovému řízení ze strany inspekčních pracovníků (na základě jejich zkušeností z inspekční činnosti) a analýzám validity hodnocení. Úpravy provedené na základě těchto podkladů se pak týkaly zejména zpřesnění indikátorů ve čtyřstupňové škále.

Kritéria pro vyšší odborné vzdělávání byla upravována po uskutečněné pilotáži, a to na základě připomínek inspekčních pracovníků i zástupců Asociace vyšších odborných škol. Nové modifikace kritérií – pro základní umělecké školy, školní družiny a školní kluby, domovy mládeže, domovy mládeže se školou a internáty, střediska volného času, diagnostické ústavy, výchovné ústavy, dětské domovy se školou a střediska výchovné péče a pro školská poradenská zařízení – připravovali odborníci z České školní inspekce ve spolupráci s externími odborníky, přičemž výsledné návrhy byly připomínkovány a upraveny do aktuální podoby.

Základní struktura kritérií zůstala stejná jako v minulém školním roce, což zaručuje neměnnost a stabilitu

národního rámce pro hodnocení. Kritéria jsou i nadále členěna do šesti oblastí:

1. *Koncepce a rámeček školy/školského zařízení,*
2. *Pedagogické vedení školy/školského zařízení,*
3. *Kvalita pedagogického sboru*
4. *Výuka/Vzdělávání*
5. *Vzdělávací výsledky*
6. *Podpora dětí, žáků a studentů při vzdělávání (rovné příležitosti)*

V každé oblasti jsou vedle stručného popisu a charakteristiky formulována jednotlivá kritéria (3–5), která indikují příznaky kvality. Popisy kritérií zahrnují konkrétní znaky, vypovídající o naplnění kritéria, což umožňuje provádět hodnocení s využitím těchto kritérií dalšími aktéry vzdělávání, např. zřizovateli škol, nebo – v rámci vlastního hodnocení – i samotnými školami a školskými zařízeními.

Proces postupných úprav a ladění kritérií pro hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání Česká školní inspekce nepovažuje za ukončený. Na základě zkušeností získaných v nadcházejícím školním roce bude Česká školní inspekce znovu vyhodnocovat přesnost kritérií a jejich uplatnitelnost ve spektru svých hodnotících činností, i jejich využitelnost mimo Českou školní inspekci. ...

Některé inspekční nástroje jsou k dispozici také školám a školským zařízením

Výraznou pomocí jednotlivým školám a školským zařízením je neustále se rozšiřující počet nástrojů, jež jsou Českou školní inspekcí dávány k dispozici ředitelům škol i samotným pedagogům, aby mohly být využity pro vlastní posouzení stavu podmínek, rozvoje a dosažení požadované úrovně v oblasti jednotlivých gramotností, v průběhu hospitací i při aplikaci hodnoticích kritérií vycházejících z modelu tzv. kvalitní školy.

Mgr. Petr Suchomel, Dr.
vedoucí oddělení metodik a analýz

Rozvoj vybraných gramotností

V rámci projektu NIQUES vytvořila Česká školní inspekce ucelené sady nástrojů pro sledování a hodnocení rozvoje 6 klíčových gramotností (matematická, čtenářská, informační, jazyková, přírodovědná, sociální). Tyto nástroje (soubory otázek v inspekčních formulářích, případně popisy cílových stavů a meziúrovní v oblasti rozvoje gramotností) slouží České školní inspekci k externímu hodnocení škol v rámci tematických inspekčních šetření (ve školním roce 2015/2016 čtenářská, matematická a sociální gramotnost, ve školním roce 2016/2017 jazyková, přírodovědná a informační gramotnost). Kromě toho ale část z těchto nástrojů dostávají k dispozici také školy, aby samy, bez ingerence České školní inspekce, mohly vyhodnocovat stav podmínek, rozvoje a dosažené úrovně v jednotlivých gramotnostech. Poskytnuté nástroje mají podobu autentických, nebo jen mírně upravených inspekčních formulářů, v nichž škola může posoudit svůj stav jakoby pohledem České školní inspekce. Vzhledem k tomu, že ve většině případů je součástí formulářových položek také popis možných zaznamenávaných úrovní, případně sama formulářová položka definuje žádoucí nebo očekávaný stav, umožňují nástroje podrobně a srozumitelně popsat cílový stav, k němuž by školy měly směřovat.

Obrázek 1 | Indikátory procesu rozvoje informační gramotnosti

Soubor indikátorů procesu rozvoje informační gramotnosti

Způsob hodnocení:

Bezpečnost a etické chování v digitálním prostředí			
	získává první zkušenosti	nabývá sebejistoty	je příkladem pro ostatní
Výuka	<ul style="list-style-type: none"> - vybraná pravidla pro využívání technologií a pohybu v on-line prostředí se již nacházejí v některých dokumentech školy, nepokrývají však úplnou, vyváženou a aktuální kybernetickou bezpečnost žáků i učitelů; - ochrana zdraví žáků a hygiena práce je již začleněna, ale dosud se jí nedaří příliš naplňovat; - při práci s informacemi je patrná občasná snaha o jejich využívání a používání v souladu s etickými pravidly a zákony 	<ul style="list-style-type: none"> - v základních i navazujících dokumentech školy jsou jasně a srozumitelně definována pravidla pro využívání technologií, která pokrývají aktuální kybernetickou bezpečnost a ochranu zdraví žáků; - pravidla jsou obecně všemi přijímána a respektována; - v případě potřeby se uplatňují a aplikují jasná protipatření; - při výuce i mimo ni se pracuje s informacemi v souladu s etickými pravidly a zákony (učitelé i žáci) 	<ul style="list-style-type: none"> - v základních i navazujících dokumentech školy jsou jasně a srozumitelně definována pravidla pro využívání technologií, která pokrývají aktuální kybernetickou bezpečnost a ochranu zdraví žáků i učitelů; - pravidla jsou obecně všemi přijímána a respektována; - probíhá jejich pravidelné průběžné hodnocení a aktualizace, za společné participace všech zúčastněných; - v případě potřeby se uplatňují a aplikují jasná protipatření, která všichni akceptují; - při výuce i mimo ni se pracuje s informacemi v souladu s etickými pravidly a zákony (učitelé i žáci) a vyžaduje se to i od ostatních
Učitel	<ul style="list-style-type: none"> - učitel se při výuce s technologiemi v on-line i off-line prostředí seznamuje s pravidly (např. netiketa, autorské právo, licence, plagiát, ochrana soukromí), zdravotními riziky a zabezpečením, začíná jim rozumět a postupně se jimi i řídit; - uvědomuje si, že vytváří digitální stopu (svou, ale podílí se na její tvorbě i u svých žáků), a buduje tak digitální identitu; - začíná se pokoušet uplatňovat právní normy 	<ul style="list-style-type: none"> - učitel při své výuce s technologiemi v on-line i off-line prostředí začíná aplikovat a uplatňovat srozumitelná pravidla, aby předcházel zdravotním rizikům a obezřetně vytvářel digitální identitu svou i svých žáků; - na používaných nástrojích uplatňuje jejich zabezpečení; - obezřetně buduje svou digitální stopu a vede k tomu i ostatní; - snaží se uplatňovat 	<ul style="list-style-type: none"> - učitel při své výuce s technologiemi v on-line i off-line prostředí aplikuje a uplatňuje jasná a všem srozumitelná pravidla tak, aby předcházel zdravotním rizikům či je výrazně eliminoval a obezřetně vytvářel digitální identitu svou, svých žáků a kolegů; - na používaných nástrojích uplatňuje jejich zabezpečení a vede k tomu i druhé; - zodpovědně a obezřetně buduje svou digitální

9/17

Hospitační záznamy

Hodnocení výuky prostřednictvím hospitační je zcela klíčovou činností České školní inspekce. Opírá se o ni inspekční hodnocení průběhu vzdělávání, do výuky se promítají podmínky vzdělávání a výuka je prostředkem k dosahování výsledků vzdělávání. Proto z celého spektra inspekčních formulářů jsou především hospitační záznamy každoročně předmětem posuzování a úprav opřených zejména o zkušenosti inspekčních pracovníků přímo z ostrého použití při běžné inspekční činnosti. Kvalitu hospitačních formulářů mimo jiné dokládá i zájem ředitelů škol

o poskytnutí hospitačních formulářů pro jejich vlastní hodnocení výuky v jejich škole. Proto Česká školní inspekce dává ředitelům škol k dispozici hospitační formulář pro předškolní, základní i střední vzdělávání. Z obsahu hospitačního formuláře je patrné, které aspekty výuky jsou z hlediska hodnocení její kvality vnímány jako prioritní, jaká kritéria jsou z hlediska posuzování kvality výuky relevantní a v čem lze spatřovat kvalitu vzdělávání na úrovni jednotlivé vyučovací hodiny. Ředitelé škol mohou hospitační záznam využít jako celek, mohou z něj ale také vybrat pouze některé položky, pokud je je-

jich hospitační činnost zaměřena je na některý aspekt výuky (například pestrost a účelnost vyučovacích forem a/nebo metod).

Kritéria kvalitní školy

I když sama kritéria kvalitní školy schválená ministryní školství, mládeže a tělovýchovy jsou veřejně dostupným materiálem, školy je dostávají k dispozici včetně stručné metodické instrukce k jejich využití ve vlastní evaluaci. Kritéria seskupená do šesti základních oblastí pokrývají všechny klíčové kroky školního vzdělávání, popisy kritérií pak jasně ilustrují, co dané kritérium sleduje a jak by naplnění daného kritéria mělo v optimálním případě vypadat. Ředitelé škol díky tomu mohou posoudit, jakou měrou stav jejich školy odpovídá v oblastech i v jednotlivých kritériích popisovanému žádoucímu stavu, v čem a jak moc se od ideálního stavu odlišují a v čem tedy mají největší prostor ke zlepšení. V popisech kritérií je vždy přímo či nepřímo uvedeno, jak by řízení školy či výuka měly být koncipovány a jaké jejich atributy by měly být patrné nebo alespoň doložitelné – díky tomu školy získávají také celou řadu konkrétních využitelných námětů na zkvalitnění jejich činnosti, případně na doplnění jejich vlastních evaluačních kritérií o prvky shodné s externím, inspekčním kritériálním rámcem. ...

Obrázek 2 | Ukázka hospitačního záznamu pro základní vzdělávání

Hospitační záznam ZV

Vzdělávací cíl byl splněn
Zaškrtnete jednu odpověď

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne

Složky obsahu cíle
Tato položka není určena k hodnocení jednotlivých hodin, ale k hodnocení výuky ve škole (tzn. v souhrnu všech hospitací).
Možné zaškrtnout i více odpovědí naráz

- vědomostní složka
- dovednostní složka
- postojová složka

Ve výuce využita souvislost obsahu s reálnými situacemi každodenního života
Jedná se o situace charakterem mimoškolní. Tato položka není určena k hodnocení jednotlivých hodin, ale k hodnocení výuky ve škole (tzn. v souhrnu všech hospitací).
Zaškrtnete jednu odpověď

- výrazně
- částečně
- jen okrajově
- vůbec

Organizace a podmínky výuky - položky hodnotící konkrétní hodinu

Výuka je dobře organizačně a pedagogicky zvládnutá
Organizační zvládnutí není hodnoceno samostatně, ale jen jako součást pedagogického zvládnutí výuky. Položkou se hodnotí pedagogický „celkový dojem“.
Zaškrtnete jednu odpověď

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne

Přínos hodiny pro žáky
Celkové zhodnocení hodiny. Odhadovaný dopad výuky na žáky.
Zaškrtnete jednu odpověď

- vysoký
- střední
- nízký
- žádný

Aktivita a zájem žáků o výuku
Jedná se o většinu žáků po většinu hodiny; jedná se také o udržení pozornosti.
Zaškrtnete jednu odpověď

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne

Česká školní inspekce
5/12

Veškeré podklady jsou ke stažení na webových stránkách České školní inspekce (www.csicr.cz) na horizontální liště v záložce **Dokumenty / Metodická podpora škol**, anebo přímo [-zde-](#).

Inspekční činnost v zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy

Na základě rozhodnutí soudu jakožto nezávislého státního orgánu jsou nezletilí umístováni v dětských domovech, dětských domovech se školou a ve výchovných nebo diagnostických ústavech. Povinností státu je zajistit těmto nezletilým takovou náhradní výchovnou péči, která přispívá ke zdravému vývoji, řádné výchově a vzdělávání každého z nich, a to spolu s jejich přípravou pro případný návrat do původního rodinného prostředí.

Mgr. Vladislava Coufalová, MBA
ředitelka odboru inspekční činnosti

Zároveň je nutné provádět v uvedených zařízeních systémové sledování a kontrolu úrovně všestranné péče. Právě proto Česká školní inspekce v souladu se svými kompetencemi, uvedenými ve školském zákoně, vykonává v těchto zařízeních inspekční činnost.

V loňském školním roce na základě dohody mezi ministryní školství, mládeže a tělovýchovy a ústředním školním inspektorem přistoupila Česká školní inspekce k plošnému zařazování těchto zařízení do plánů inspekční činnosti, a to mimo jiné v důsledku velmi negativních zjištění z inspekční činnosti provedené v zařízení v Chrastavě. Inspekční činnost byla zahájena 14. června 2016 a do konce školního roku 2015/2016 proběhla ještě v pěti zařízeních. V inspekčních týmech působili také zástupci MŠMT. Do konce ledna 2017 Česká školní inspekce provede inspekční činnost ve všech zařízeních, která MŠMT zřizuje. Do harmonogramu budou zařazena také zařízení zřizovaná jinými subjekty.

Hlavní posuzované oblasti

V průběhu inspekční činnosti se Česká školní inspekce zaměřuje nejen na hodnocení efektivity opatření realizovaných vedením školských zařízení, jejichž účelem je zlepšení situace v oblasti materiálního vybavení a finančního zajištění jednotlivých zařízení, ale zejména na

realizaci opatření směřujících k dosažení pozitivních kvalitativních změn v oblasti výchovy a vzdělávání nezletilých. K posuzovaným oblastem patří např. systémy hodnocení nezletilých, pozornost je věnována následně ukládaným opatřením ve výchově, případům záměrného omezování kontaktu nezletilých s jejich rodiči, omezování vycházek nezletilých mimo areál zařízení nebo naplní volného času dětí. Česká školní inspekce se zabývá také prací speciálních pedagogů – etopedů a psychologů, protože jejich individuální práce s dětmi a dospívajícími by měla směřovat mimo jiné k úpravě vztahů mezi nezletilými a také vztahů mezi nezletilými a vychovateli. Pro Českou školní inspekci je zároveň důležité zjistit, zda práce ředitele subjektu je efektivní, zda je naplňována jeho koncepce, zda jsou dodržovány právní předpisy. Sleduje se také spolupráce se zákonnými zástupci nezletilých a s příslušnými sociálními orgány, její kvalita a účinnost. V zařízeních zřizovaných MŠMT věnuje Česká školní inspekce pozornost také naplňování *Standardů kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči*, které ministryně školství, mládeže a tělovýchovy schválila v únoru 2016 a které jednoznačně těmto zařízením vymezují činnosti. Protože takový dokument doposud

chyběl, je pro zařízení velmi dobrou pomůckou.

Pozitivní zjištění

Při inspekční činnosti ve školním roce 2015/2016 Česká školní inspekce zjistila, že některá zařízení pracují velmi dobře a efektivně, mají kvalitní prostředí, které se blíží podmínkám běžné domácnosti, probíhá v nich příprava dětí na samostatný život, jsou podporovány jejich sociální kompetence, je uplatňován otevřený výchovný režim. V některých zařízeních pracuje převážná většina odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků a kvalitně funguje spolupráce s partnery.

Negativní zjištění

V některých zařízeních však Česká školní inspekce zaznamenala nedostatky spočívající mj. v neuspokojivém počtu odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků, v nefunkčním kontrolním systému vedení daného zařízení, v nedostatečném zajištění bezpečnosti dětí. V zařízeních, kde byla zaregistrována vysoká a přetrvávající útekovost nezletilých, bylo většinou zjištěno, že vedení zařízení nepřijímá účinná opatření k odstranění tohoto negativního jevu.

Výsledkem této inspekční činnosti bude kromě inspekčních zpráv a protokolů o kontrole vypracovaných na úrovni jednotlivých zařízení také souhrnná tematická zpráva. ...

Sekundární analýzy dat z vybraných mezinárodních šetření

Od roku 2011 je garantem a realizátorem mezinárodních šetření výsledků žáků v České republice Česká školní inspekce. Tato skutečnost umožňuje České školní inspekci jako národní autoritě pro hodnocení kvality a efektivity počátečního vzdělávání propojovat zjištění ze všech typů inspekční činnosti (inspekční činnost na místě, inspekční elektronické zjišťování, národní i mezinárodní testování výsledků žáků apod.), a poskytovat tak komplexní a kvalitativně silnou zpětnou vazbu o vzdělávání v České republice.

PhDr. Josef Basl, Ph.D.

vedoucí oddělení mezinárodních šetření

Na základě výsledků mezinárodních šetření výsledků žáků připravuje Česká školní inspekce také nejrozličnější sekundární analýzy, jejichž cílem je nahlížet na témata počátečního vzdělávání optikou výsledků žáků z mezinárodních srovnávacích testů a poskytovat interpretace využitelné pro tvůrce vzdělávacích politik.

Česká školní inspekce tak například analyzovala rozdíly mezi méně úspěšnými a velmi úspěšnými třída-

mi a školami prostřednictvím výsledků mezinárodních šetření PIRLS, TIMSS, PISA a ICILS.

V následujícím textu jsou představena hlavní zjištění plynoucí ze tří sekundárních analýz, které Česká školní inspekce zveřejnila v květnu a červnu roku 2016.

Zjišťování výsledků žáků prostřednictvím mezinárodních šetření probíhá v pravidelných intervalech a zaměřuje se zejména na oblasti matematické gramotnosti, přírodo-

vědné gramotnosti, čtenářské gramotnosti a počítačové a informační gramotnosti. Do jednotlivých šetření je za každý stát zapojen reprezentativní vzorek škol a žáků (jde minimálně o 150 škol a 3 000 žáků).

Při zveřejnění výsledků je v ČR vždy vydána tzv. národní zpráva, na kterou později navazují další výstupy, mezi které patří například publikace s uvolněnými úlohami a sekundární analýzy zaměřené podrobněji na určité téma.

► MĚNĚ ÚSPĚŠNÉ A VELMI ÚSPĚŠNÉ TŘÍDY

(sekundární analýza výsledků šetření PIRLS 2011 a TIMSS 2011) | [Plné znění sekundární analýzy zde](#)

Úspěšnost tříd byla analyzována podle výsledků žáků 4. ročníku základní školy, na které byla zaměřena obě šetření TIMSS 2011 (matematika a přírodověda) a PIRLS 2011 (čtenářská gramotnost).

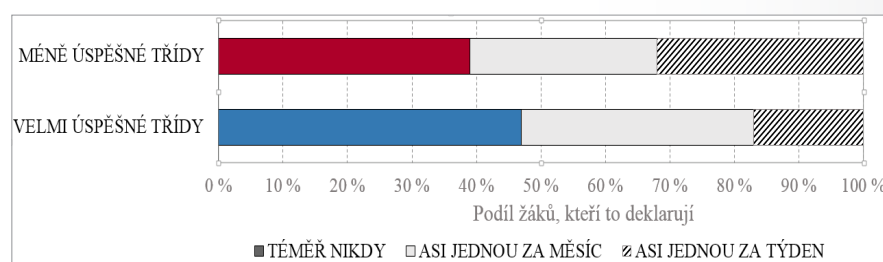
Ze sekundární analýzy vyplynulo, že vzdělávání žáků v méně úspěšných třídách neprobíhá v ideálních podmínkách. Menší podíl těchto žáků (ve srovnání se situací žáků ve velmi úspěšných třídách) učí učitelé s kvalifikací učitelství pro první stupeň a učitelé matematiky účastníci se dalšího vzdělávání v různých oblastech výuky matematiky. Výrazně menší podíl žáků v méně úspěšných třídách než v těch velmi úspěšných

učí učitelé, kteří jsou se svým povoláním spokojeni. Učitelé méně úspěšných tříd působí ve školách, které kladou menší důraz na studijní úspěch, mají o něco horší školní klima a nabízejí učitelům o něco horší pracovní podmínky, než jak to hodnotí učitelé ve velmi úspěšných třídách. Žáci

v méně úspěšných třídách také obecně častěji než ti ve velmi úspěšných třídách zažívají šikany.

Přesto se i učitelům v méně úspěšných třídách daří poměrně velký podíl žáků zapojovat do výuky, protože se v tomto ukazateli nacházejí na úrovni mezinárodního průměru.

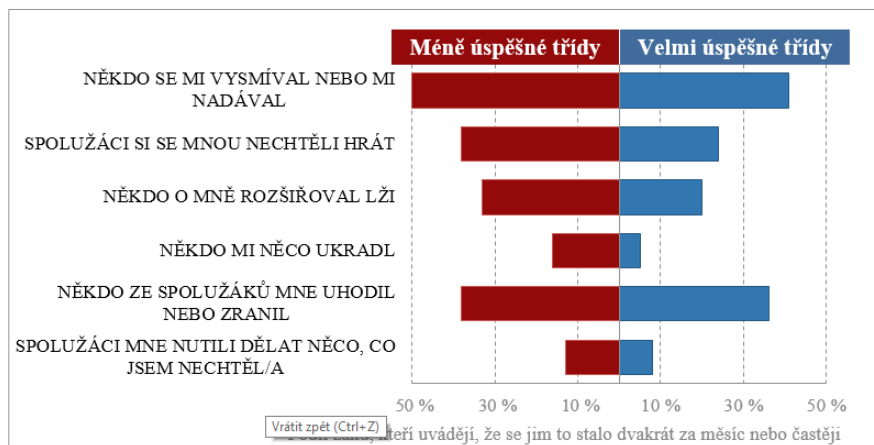
Obrázek 1 | Souhrnný výskyt šikany na základě výpovědí žáků (TIMSS 2011 a PIRLS 2011)

I když je socioekonomický status rodin žáků z méně úspěšných tříd obecně nižší, rodiče se zajímají o přípravu do školy přibližně stejně intenzivně jako rodiče žáků z velmi úspěšných tříd. Rodiče žáků z méně úspěšných tříd se ovšem cítí ze strany školy nedostatečně informovaní a zapojení do vzdělávání svého dítěte.

Vzdělávání žáků ve velmi úspěšných třídách probíhá ve srovnání se situací v méně úspěšných třídách obecně v lepších podmínkách. Větší podíl žáků učí učitelé spokojení, kvalifikovanější a učitelé matematiky, kteří se účastní dalšího vzdělávání v různých oblastech výuky

Obrázek 2 | Výskyt jednotlivých forem šikany na základě výpovědí žáků (TIMSS 2011 a PIRLS 2011)

matematiky. Přesto mají učitelé matematiky ve velmi úspěšných třídách jisté rezervy v práci s nadanými žáky,

což se ukazuje jak ve výpovědích učitelů, tak i ve výpovědích samotných žáků z těchto tříd. ...

► ŽÁCI A ICT

(sekundární analýza výsledků šetření ICILS 2013 a PISA 2012) | Plné znění analýzy zde

Téma využívání informačních a komunikačních technologií (ICT) ve vzdělávání bylo analyzováno na základě zjištění ze dvou projektů. Šetření ICILS mapuje počítačovou a informační gramotnost žáků 8. ročníku základní školy a odpovídajících ročníků víceletého gymnázia. Projekt PISA sleduje o rok starší

15leté žáky, kteří se z části nachází již v prvním ročníku střední školy.

Analýza se zaměřila na to, jak se liší využívání ICT žáky, kteří navštěvují tzv. méně úspěšné a naopak velmi úspěšné školy. Úspěšnost škol byla definována na základě výsledků žáků 9. ročníku povinné školní docházky (tedy žáků základních škol

a víceletých gymnázií) v testu matematické gramotnosti, na kterou se šetření PISA 2012 specializovalo.

Je zřejmé, že informační a komunikační technologie proměňují charakter vzdělávání ve školách a v různé míře ovlivňují charakter výuky jako takové. Žáci byli v rámci PISA 2012 např. dotázáni, zda za poslední

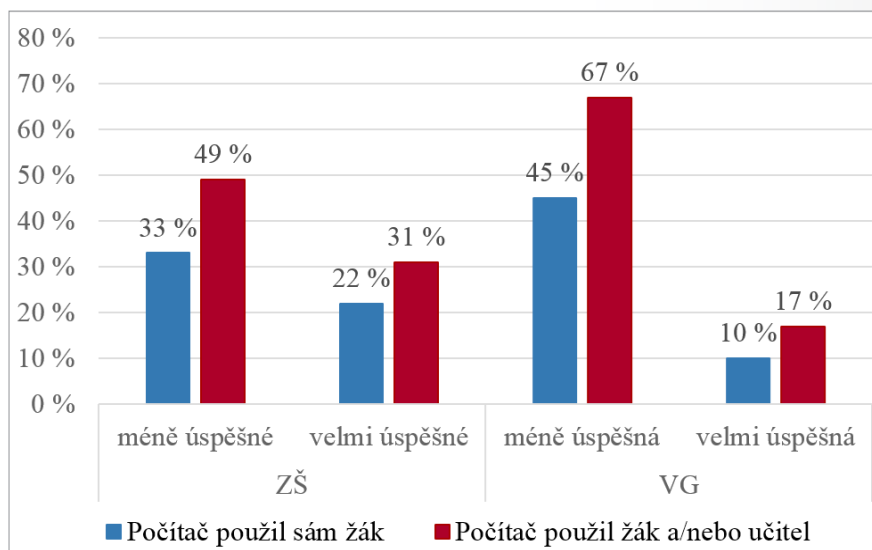

měsíc použili počítač během hodin matematiky k některému z matematických úkonů. Jak ukazuje obrázek 3, počítač byl použit (žáky nebo učiteli) ve vyšší míře v hodinách matematiky u žáků z méně úspěšných škol, než je tomu u žáků z velmi úspěšných škol, přičemž u víceletých gymnázií jsou tyto rozdíly vyšší.

Napříč zeměmi OECD se v rámci PISA 2012 ukázalo, že žáci, kteří v hodinách matematiky počítač nepoužívají (ani jejich učitelé), v matematice dosahují obecně lepšího výsledku. Co se týče rozdílné míry využívání ICT mezi základními školami a víceletými gymnázii, podobné závěry vyplývají také z dat ICILS 2013, podle kterého 63 % žáků ZŠ uvedlo, že počítač v hodině matematiky nepoužívá nikdy, přičemž žáků z VG je takových o 20 procentních bodů více. Z šetření ICILS vyplynulo, že jsou počítače během výuky na gymnáziích používány v průměru v nižší míře než na základních školách téměř ve všech předmětech.

Uvedená zjištění do určité míry boří všeobecný předpoklad o tom, že ve školách, v nichž žáci používají počítače ve vyšší míře (při výuce i doma), dosahují žáci lepších vý-

Obrázek 3 | Podíl žáků, kteří uvedli, že byl za poslední měsíc použit během hodiny matematiky počítač alespoň k některému z úkonů (PISA 2012)

sledků. Nelze proto tvrdit, že využívání ICT ve výuce či mimo ni je automaticky spojeno se zvýšením kvality vzdělávání a obecně lepšími výsledky.

Dostupnost informačních a komunikačních technologií ve školách je téměř univerzální a potvrzuje se, že žáci využívající ve škole tablet či notebook využívají tyto nástroje pro školní účely častěji než jejich vrstevníci využívající ve škole stolní počítače. Přestože přímý vliv využívání

přenosných zařízení jako je tablet či notebook na výuku nebyl prokázán, vybavenost škol přenosnými informačními a komunikačními technologiemi se jeví jako více žádoucí než vybavenost stolními počítači. Například sady notebooků, jejichž využívání není pevně vázáno na počítačovou učebnu, jako tomu je v případě stolních počítačů, obecně umožňují větší flexibilitu využívání počítačů v hodinách různých předmětů v rámci konkrétní školy.

► ROZDÍLY MEZI ŠKOLAMI V MATEMATICKÉ GRAMOTNOSTI

(sekundární analýza výsledků šetření PISA) | [Plné znění analýzy zde](#)

Třetí analýza se zaměřila na rozdíly mezi školami v matematické gramotnosti na základě analýzy dat ze šetření PISA 2012 a PISA 2003. Pozornost byla věnována především rozdílům mezi méně úspěšnými a velmi úspěšnými školami.

Z analýzy vyplynulo, že v méně úspěšných základních školách ve větší míře než ve velmi úspěšných probíhá odlišná výuka matematiky v různých třídách ve škole. To znamená, že žáci jsou buď rozdělováni do tříd podle schopností, nebo mají třídy různé zaměření. Tato selektivita uvnitř školy vede k prohlubování rozdílů mezi žáky

a může mít za následek znevýhodňování určité skupiny žáků. Rozlišování výuky v těchto školách a snaha o pestřejší nabídku výuky mohou být vedeny ekonomicky podmíněnou obavou z malého počtu žáků nebo přestupu žáků na jinou školu.

V obou sledovaných druzích škol se ve sledovaném období (2003 a 2012) výrazně změnila faktory ovlivňující výsledek žáků z matematiky: v obou se zhoršila motivace žáků, proč se učit matematiku, v základních školách se navíc zvýšily obavy z matematiky, avšak kázeň v hodinách se naopak celkově zlepšila. Motivace žáků velmi úspěš-

ných základních škol je pouze rovna mezinárodnímu průměru, ale v ostatních školách je ještě nižší.

Výrazné snížení podílu žáků na dvou nejvyšších gramotnostních úrovních během devíti let ukazuje na to, že školský systém v menší míře dokáže rozvinout možnosti a talent žáků. Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy schválená „Konceptce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020“ je vhodným programem, který může nepříznivý zjištěný stav napravit a zaměřit pozornost zřizovatelů a škol na podporu a rozvoj nadaných žáků.

Výsledky mezinárodních šetření PISA 2015 a TIMSS 2015 budou představeny na konci roku

Na přelomu listopadu a prosince letošního roku budou zveřejněny nejnovější výsledky žáků v mezinárodním srovnání. Testování TIMSS 2015 a PISA 2015 se uskutečnila na jaře 2015. Veškeré zpracování dat a příprava zveřejnění jsou ale časově náročné, protože do obou šetření bylo zapojeno více než 60 států a ekonomik.

Mgr. Tomáš Zatloukal
ústřední školní inspektor

Protože se Česká republika poprvé do mezinárodního šetření výsledků vzdělávání zapojila již v roce 1995 a od té doby se účastní pravidelně, bude na konci letošního roku možné představit vývoj výsledků žáků za posledních 20 let. Poznatky z mezinárodních šetření v rámci činnosti České školní inspekce plní roli externího pohledu na vzdělávací systém a umožňují synergické propojování informací z národních a mezinárodních zjišťování.

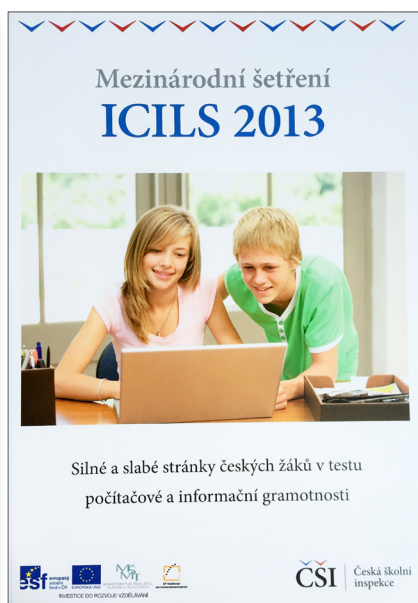
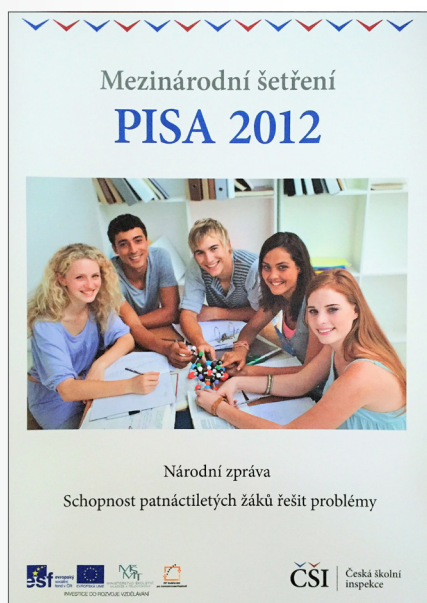
Výsledky mezinárodního šetření TIMSS 2015 budou zveřejněny **29. listopadu 2016**. TIMSS představí v mezinárodním kontextu výsledky žáků 4. ročníku základní školy v matematice a přírodovědě.

TIMSS probíhá každé čtyři roky, je organizován Mezinárodní asociací pro hodnocení výsledků vzdělávání (IEA) a testové úlohy TIMSS jsou více vázány na učební osnovy.

O týden později, **6. prosince 2016**, proběhne **zveřejnění výsledků šetření PISA 2015**. V rámci PISA jsou testováni patnáctiletí žáci v matematické, přírodovědné a čtenářské gramotnosti. Jedná se o projekt Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) a testování probíhá ve tříletých cyklech. Vždy je kladen důraz na jednu z uvedených oblastí tak, aby bylo možné o ní získat podrobnější informace. V mezinárodním šetření PISA 2015 byla pozornost věnována přírodově-

né gramotnosti. Testové úlohy PISA se snaží navozovat situace z běžného života a ověřují, jak v nich žáci dovedou uplatňovat zmíněné oblasti.

Vedle tiskové konference, vydání národní zprávy s komentovanými výsledky a mezinárodní zprávy se prostředně po zveřejnění uskuteční seminář pro odbornou veřejnost, v rámci něhož budou výsledky představeny podrobněji. Na začátku roku 2017 se pak uskuteční série regionálních seminářů. Na zveřejnění rovněž naváží podrobnější sekundární analýzy, které budou zaměřeny na konkrétní témata (např. specifika slabých a výborných žáků). ...

| Součástí tematické inspekční činnosti v oblasti informační, jazykové a přírodovědné gramotnosti bude i testování žáků

V rámci tematické inspekční činnosti zaměřené na oblast podpory rozvoje informační, jazykové a přírodovědné gramotnosti provede Česká školní inspekce v listopadu 2016 výběrové zjišťování dosažené úrovně žáků 3. ročníků středních škol.

Mgr. Petr Suchomel, Dr.

vedoucí oddělení metodik a analýz

Inspekční činnost tematicky zaměřená na **informační, jazykovou a přírodovědnou gramotnost** bude sestávat ze čtyř provázaných částí: prezenční inspekční činnosti ve školách sledující zejména průběh rozvoje jednotlivých gramotností (říjen 2016 až červen 2016, dle pokynu k inspekční činnosti), dvojího elektronického zjišťování dosažené úrovně vybraných atributů jednotlivých gramotností prostřednictvím systému InspIS SET (v listopadu 2016 pro žáky 3. ročníku středních škol, v květnu 2017 pro žáky 9. ročníku základních škol) a inspekčních elektronických zjišťování orientovaných především na podmínky pro rozvoj jednotlivých gramotností (společně s elektronickými zjišťováními dosažené úrovně žáků). Celkově je popsáno zacílení inspekční činnosti do oblasti uvedených tří gramotností součástí dlouhodobého modelu sledování výsledků žáků v různých vzdělávacích oblastech a gramotnostech napříč základním a středním vzděláváním, v němž je z vybraných šesti gramotností vždy třem z nich věnována pozornost jednou za dva roky.

Do listopadového zjišťování dosažené úrovně žáků 3. ročníků budou zapojeny téměř všechny střední školy rozdělené do tří skupin pro jednotlivé gramotnosti (v každé škole budou žáci řešit úlohy vztahující se k pouze jedné gramotnosti). **Test v rozsahu 75 minut** bude doplněn krátkým dotazníkem pro žáky a dotazníkem

pro učitele vyučující v testovaných třídách – informace z dotazníků poskytnou data popisující základní kontext výuky předmětů relevantních k jednotlivým gramotnostem.

Úlohy v testu jazykové gramotnosti (zjišťování se zaměří na anglický jazyk) budou sledovat především míru schopnosti porozumět slyšené a čtené informaci, v menší míře také slovní zásobu a elementární gramatické dovednosti žáků. Test přírodovědné gramotnosti zahrne úlohy spojující vybrané základní dovednosti z oblasti chemie, fyziky, biologie a zeměpisu takovým způsobem, který bude akcentovat integrovaný přírodovědný pohled na děje v okolním světě. V testu informační gramotnosti budou žáci řešit úlohy ověřující například schopnost vytvářet jednoduché postupy a rozumět jim či analyzovat jednoduchá vstupní data a volit pro

ně vhodný formát prezentace grafem nebo tabulkou.

Základní výsledky testu se každý žák dozví bezprostředně po skončení testu. Průběžně během **testování (9. – 23. listopadu)** budou v administrativní části škol v systému InspIS SET přibývat průběžné orientační výsledky jednotlivých škol, které se stanou konečnými po vyhodnocení všech provedených testů a kontrolách konzistence výsledků do 5. prosince 2016. Od 12. prosince 2016 pak budou mít školy k dispozici veškeré výstupy také ve formátu PDF. Základní souhrnné výsledky budou zveřejněny do konce prosince 2016, podrobné výsledky budou součástí tematických zpráv k jednotlivým gramotnostem zveřejněných na podzim 2017 (až poté, kdy bude provedeno také jarní zjišťování výsledků žáků 9. ročníků základních škol). ...

| Přehled aktuálních tematických zpráv České školní inspekce

Jednou ze základních zákonem stanovených činností České školní inspekce je získávat a analyzovat informace o vzdělávání dětí, žáků a studentů a o činnosti škol a školských zařízení zapsaných do školského rejstříku, stejně jako sledovat a hodnotit efektivnost vzdělávací soustavy. Česká školní inspekce tak v průběhu školního roku zjišťuje, ať už přímo ve škole v rámci inspekční činnosti na místě, nebo formou elektronického zjišťování, aktuální informace o vybraných tématech dle plánu hlavních úkolů České školní inspekce na příslušný školní rok. Výstupem jsou pak tematické zprávy. Níže přinášíme stručné anotace osmi z nich, zveřejněných v průběhu dubna až srpna 2016 na webových stránkách úřadu.

Mgr. Gabriela Francová

kancelář náměstka ústředního školního inspektora

TZ | Vzdělávání v bezpečnostních tématech

V dubnu 2016 zveřejnila Česká školní inspekce tematickou zprávu zaměřenou na vzdělávání v bezpečnostních tématech, která bude sloužit mimo jiné také jako podklad pro další úkony v rámci naplňování *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030*.

Problematika vzdělávání v bezpečnostních tématech průřezově zasahuje více vzdělávacích předmětů či oblastí. Zahrnuje jak dopravní výchovu, výchovu k ochraně zdraví, vzdělávání k ochraně za běžných

rizik a mimořádných událostí, tak i přípravu občanů k obraně státu. Do inspekčního elektronického zjišťování (od 25. listopadu do 2. prosince 2015) byly zapojeny všechny mateřské, základní a střední školy zapsané do školského rejstříku. Prezenční inspekční činnost pak byla realizována od listopadu 2015 do února 2016 ve 107 základních školách a víceletých gymnáziích a ve 22 středních školách. Česká školní inspekce zjišťovala, v jakých bezpečnostních tématech školy žáky vzdělávají, jaké jsou aprobace pedagogů, jaké tematické vzdělávací

akce učitelé absolvovali, jaké používají při výuce pomůcky a materiály, s jakými subjekty na vzdělávání spolupracují, jaké metody a formy jsou při výuce užívány, anebo jaké druhy akcí a praktických cvičení školy při vzdělávání v příslušných tématech organizují. Pozornost byla zaměřena i na způsob ověřování znalostí dětí a žáků v daných oblastech nebo na to, do jaké míry si děti a žáci znalosti a dovednosti v jednotlivých bezpečnostních tématech osvojují.

[Odkaz na plné znění TZ](#)

TZ | Výuka soudobých dějin na 2. stupni základních škol a na středních školách

Začátkem června zveřejnila Česká školní inspekce tematickou zprávu o stavu výuky soudobých dějin (tj. dějin po roce 1945) na základních a středních školách. Česká školní inspekce zjišťovala, jaké jsou cíle výuky dějepisu a soudobých dějin z pohledu ředitelů a učitelů, jaké výukové metody a formy jsou při výuce soudobých dějin uplatňovány, jaké učební pomůcky a materiály učitelé využívají a kdo je jejich tvůrcem. Pozornost byla zaměřena také na počet vyučovacích hodin věnovaných soudobým dějinám a na historické období či konkrétní rok, ke

V rámci programu POKOS (Příprava občanů k obraně státu) vojáci seznamují žáky základní školy s ochrannými oděvy.

kterému učitelé ve výuce soudobých dějin dospějí na konci výuky dějepisu. Prezenční inspekční činnost probíhala od 2. listopadu 2015 do 29. února 2016 v 69 základních školách a ve 28 středních školách. Elektronického zjišťování se v termínu od 26. ledna do 12. února 2016 zúčastnilo celkem 971 základních škol a 309 středních škol.

Celý text TZ

TZ | Etická výchova v předškolním, základním a středním vzdělávání

Další oblastí, na kterou se soustředila pozornost České školní inspekce ve školním roce 2015/2016, byla problematika vzdělávání v oblasti etické výchovy v předškolním, základním a středním vzdělávání. Cílem tematické inspekční činnosti bylo zmapovat stav výuky témat etické výchovy a získat podněty pro její další rozvoj. I tentokrát proběhlo tematické šetření jak ve formě prezenční inspekční činnosti v 92 základních školách a ve 22 středních školách (od 2. listopadu 2015 do 29. února 2016), tak i prostřednictvím elektronického zjišťování, kterého se od 26. ledna do 12. února 2016 zúčastnilo celkem 1 192 mateřských škol, 940 základních škol a 3028 středních škol včetně víceletých gymnázií. Příprava a realizace tematické inspekční činnosti byla provedena ve spolupráci s obecně prospěšnou společností Etická výchova a s Etickým fórem ČR, z.s.

Plné znění TZ

Zpráva z kontroly průběhu závěrečné zkoušky podle jednotného zadání konané v řádném termínu roku 2016

Ve školním roce 2014/2015 střední školy s učebními obory kategorie E a H poprvé po mnoha letech pilotního ověřování povinně realizovaly závěrečnou zkoušku podle jednotného zadání. Česká školní inspekce provedla monitoring a kontrolu její

organizace a jejího průběhu, při kterých tehdy nezjistila žádné závažnější nedostatky a jen nízký počet porušení právních předpisů, které konání zkoušky upravují. Ke kontrole závěrečné zkoušky přistoupila Česká školní inspekce také ve školním roce 2015/2016, konkrétně ve dnech 25. května–28. června 2016. Inspekční činnost byla zaměřena zejména na dodržování právních předpisů a také na získání informací o průběhu a hodnocení částí závěrečné zkoušky. V rámci inspekční činnosti bylo navštíveno celkem 79 středních škol, ve kterých probíhala kontrola závěrečné zkoušky a zjišťování informací u 133 oborů vzdělání. Přetrvávajícím nedostatkem byla skutečnost, že školy i žáci mají s realizací praktické části závěrečné zkoušky zvýšené náklady, které jim nejsou žádným způsobem kompenzovány, stejně jako fakt, že zcela chybí centrální evidence účastníků závěrečných zkoušek, včetně výsledků, kterých dosáhli.

Plné znění TZ

TZ | Vzdělávání v globálních a rozvojových tématech v základních a středních školách

Cílem tematicky zaměřené inspekční činnosti bylo zhodnotit, jaký je aktuální stav globálního rozvojového vzdělávání, vzdělávání pro udržitelný rozvoj a environmentál-

ního vzdělávání, výchovy a osvěty a do jaké míry školy ve svých vzdělávacích programech a výuce reflektují témata související s proměnami a výzvami současného světa. Do inspekčního elektronického zjišťování byla na přelomu ledna a února 2016 zapojena přibližně čtvrtina základních a středních škol zapsaných do Rejstříku škol a školských zařízení (974 ZŠ a 312 SŠ). Prezenční inspekční činnost byla realizována od 2. listopadu 2015 do 29. února 2016 v 81 základních školách, 30 středních školách, včetně víceletých gymnázií a jednom sloučeném subjektu základní a střední školy.

Plné znění TZ

TZ | Vzdělávání ve středních školách s pedagogickými obory vzdělávání

S ohledem na současné požadavky kladené na pedagogickou úroveň předškolního vzdělávání a s ohledem na připravenost škol i absolventů na měnící se potřeby vzdělávání v mateřských školách realizovala Česká školní inspekce v termínu od 27. listopadu 2015 do 31. května 2016 inspekční činnost ve středních školách s pedagogickými obory vzdělání zaměřenou především na podmínky, průběh a výsledky přípravy žáků na povolání učitele mateřské školy a vychovatele v zájmovém vzdělávání. Česká školní inspekce navštívila 42

středních škol, které poskytují vzdělávání v oborech vzdělání Předškolní a mimoškolní pedagogika, Pedagogické lyceum a Pedagogika pro asistenty ve školství.

Plné znění TZ

TZ | Spolupráce základních škol s OSPOD

V období od 15. března do 6. dubna 2016 provedla Česká školní inspekce tematické šetření, jehož cílem bylo zjistit informace o podobě a přínosech spolupráce základních škol a orgánů sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD). Tematická inspekční činnost se skládala ze dvou částí – z inspekčního elektronického zjišťování formou online elektronického dotazníku (1069 ZŠ) a z prezenční inspekční činnosti ve vybraných 49 základních školách. V rámci inspekční činnosti Česká školní inspekce zjišťovala počty ohrožených dětí ve škole, a to včetně důvodů evidence či hlášení. Dále byly zjišťovány počty žáků, u kterých se projevila materiální deprivace či zanedbávání, kterým se nedostávalo podpory ze strany rodiny, u kterých bylo zaznamenáno rizikové chování, kteří vyrůstali v sociálně vyloučených lokalitách nebo v rodinách, kde se vyskytují sociálně-patologické jevy. Šetření se zaměřovalo především na předávání informací, účast na případových konferencích a výchovných komisích, vnímání dopadů této spolupráce řediteli škol a spolupráci se zákonnými zástupci. Součástí zjišťování byly dále také aktivity školy v podpoře ohrožených dětí a personální podmínky pro fungování škol v oblasti sociálně-právní ochrany dětí.

Plné znění TZ

TZ | Vzdělávání v tělesné výchově, podpora rozvoje tělesné zdatnosti a pohybových dovedností

Cílem šetření bylo zmapovat vnější podmínky pro tělesnou výchovu a další organizační formy se za-

měřením na pohybovou aktivitu na základních a středních školách. Česká školní inspekce zejména zjišťovala, jaké jsou materiální, personální a organizační podmínky výuky tělesné výchovy, pozornost byla věnována způsobům aktivní dopravy žáků do školy a ze školy, možnostem pohybových aktivit o přestávkách a volných hodinách, zjišťováno bylo rovněž to, zda a v jakém rozsahu školy organizují lyžařské a sportovní kurzy, výuku plavání a školy v přírodě. Posuzovány byly také informace o organizování

sportovních zájmových kroužků a o spolupráci se sportovními zájmovými organizacemi. Do inspekčního elektronického zjišťování, které bylo provedeno v termínu od 15. března do 6. dubna 2016 v podobě on-line elektronického dotazníku pro ředitele škol, bylo zapojeno celkem 978 základních škol a 509 středních škol. Prezenční inspekční činnost byla realizována od 14. března do 17. června 2016 v 55 základních školách a v 35 středních školách. ...

Plné znění TZ

| Právní aktuality

V souvislosti se vstupem do nového školního roku připomíná Česká školní inspekce změny, k nimž dochází nebo v brzké době dojde v právních předpisech vztahujících se k oblasti vzdělávání. Změny v rámci metodické podpory škol a školských zařízení opatřujeme také stručnými komentáři a doplňujícími poznámkami.

Mgr. Eva Jelínková

oddělení kanceláře úřadu

§ SCHVÁLENÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

► **Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných**, nabyla účinnosti 1. září 2016. Navazuje na změnu školského zákona.

Nová vyhláška zachovává některá z pravidel zatím účinné vyhlášky č. 73/2005 Sb., která v celé řadě případů upřesňuje či doplňuje. V souladu s novým pojetím problematiky speciálních vzdělávacích potřeb (SVP) ve školském zákoně je kladen důraz zejména na informovaný souhlas a na další mechanismy, které mají zabránit neoprávněnému zařazování žáků do „kategorie SVP“.

Příloha č. 1 vyhlášky stanovuje členění podpůrných opatření do stupňů, pravidla jejich použití a normovanou finanční náročnost opatření II. až V. stupně. Další přílohy upravují vzor individuálního vzdělávacího plánu a plánu pedagogické podpory.

§§§

► **Vyhláška č. 54/2016 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 274/2009 Sb., o školských zařízeních, u nichž se nejvyšší povolené počty dětí, žáků a studentů nebo jiných obdobných jednotek vedených v rejstříku škol a školských zařízení neuvádějí; vyhláška nabyla účinnosti už 1. června 2016.

Nadále se bude nejvyšší povolený počet uvádět v rejstříku i pro školní klub.

§§§

► **Zákon č. 178/2016 Sb.**, kterým se mění **zákon č. 561/2004 Sb.**, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (**školský zákon**), ve znění pozdějších předpisů,

nabývá z převážné části účinnosti dne 1. září 2016, vybraná ustanovení nabývají účinnosti později.

Zde lze odkázat na předchozí (dubnové) číslo bulletinu České školní inspekce, neboť novela školského zákona byla schválena v podobě návrhu, o jehož zásadních změnách již Česká školní inspekce informovala.

§§§

► **Vyhláška č. 197/2016 Sb.**, kterou se mění **vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních**, ve znění pozdějších předpisů (a některé další vyhlášky), nabývá účinnosti 1. září 2016 (s výjimkou některých ustanovení týkajících se vyhlášky č. 177/2009 Sb., která nabývá účinnosti k 1. říjnu 2016).

Upravuje změny vyhlášky č. 72/2005 Sb. i dalších vyhlášek Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (č. 13/2005 Sb., 14/2005 Sb., 48/2005 Sb., 71/2005 Sb., 74/2005 Sb. č. 492/2005 Sb. a č. 177/2009 Sb.), a to především v souvislosti se změnou v pojetí a terminologii speciálních vzdělávacích potřeb a nadání od 1. září 2016 a rovněž se zrušením vyhlášky č. 73/2005 Sb. (a jejím nahrazením vyhláškou č. 27/2016 Sb.).

Ve vyhlášce č. 72/2005 Sb. (poradenské služby) dále novela mj.:

- zpřesňuje a doplňuje činnosti týkající se poskytování poradenských služeb jak školami (vyhláška používá termín „školní poradenské pracoviště“), tak školskými poradenskými zařízeními;
- stanovuje pravidla průběhu poskytování poradenských služeb (jako dodržování účelu, etických zásad,

individuálních potřeb žáka, informovanost, spolupráce apod.);

- stanoví výslovně, že postupy, nástroje a metody psychologické nebo speciálně pedagogické diagnostiky musí být „standardizované“ (je-li to možné);
- stanoví, že služby žákům se závažnými poruchami učení a chování budou moci od 1. září 2017 poskytovat pouze pedagogicko-psychologické poradny (nikoli speciálně pedagogická centra);
- ukládá školám zpracovat program poradenských služeb ve škole, podle kterého uskutečňuje poskytování poradenských služeb vymezených ve vyhlášce.

Ve vyhlášce č. 14/2005 Sb. (**předškolní vzdělávání**) novela dále upravuje mj. pravidlo pro snižování nejvyššího počtu žáků ve třídě z důvodu vzdělávání dětí s priznanými podpůrnými opatřeními nebo z důvodu vzdělávání dětí mladších tří let. *Na tuto novelu navazuje další úprava ve vyhlášce č. 280/2016 Sb. (viz dále).*

Ve vyhlášce č. 48/2005 Sb. (základní vzdělávání) novela

- upravuje totéž pravidlo pro snižování nejvyššího počtu žáků ve třídě jako ve vyhlášce č. 14/2005 Sb. (viz výše, i zde je ještě připravena novela);
- za účelem sjednocení postupu nově stanovuje podrobnosti zápisu dětí k plnění povinné školní docházky (je např. stanoveno, že dítě se nemusí zápisu osobně zúčastnit, upraven je i případný rozhovor s dítětem).

Na tuto novelu navazuje další úprava ve vyhlášce č. 280/2016 Sb. – stanovení přechodného období pro použití výše

zmíněného pravidla snižování počtu žáků ve třídách (viz dále).

Ve vyhlášce č. 492/2005 Sb. (krajské normativy) novela zakotvuje nárok na financování podpůrných opatření. Na tuto novelu navazuje další úprava ve vyhlášce č. 280/2016 Sb. (viz dále).

Ve vyhlášce č. 177/2009 Sb. (maturní zkoušky) novela s účinností od 1. října 2016 nahrazuje pojem „posudek“ pojmem „doporučení“ a sjednocuje tak terminologii výstupů školských poradenských zařízení určených školám a školským zařízením.

§§§

► Vyhláška č. 196/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 33/2005 Sb., o jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky a státních jazykových zkouškách, ve znění pozdějších předpisů, nabyla účinnosti 1. července 2016. Zpřesněna byla některá procesní pravidla, např. neveřejnost písemné části zkoušky a jednání komise, povinnost zveřejnit termíny ústních zkoušek způsobem umožňujícím dálkový přístup, losování otázek ústní části zkoušky, dokumentace o zkoušce (namísto dosavadního protokolu jde o protokol o písemné části zkoušky, průběh ústní zkoušky je veden v zápisu, z ústní zkoušky speciální pro obor tlumočnický je nově pořizován i zvukový záznam ústní zkoušky).

Výslovně je zakotven ekvivalent jednotlivých úrovní státních jazykových zkoušek k úrovním stanoveným ve Společném evropském referenčním rámci pro jazyky (státní jazyková zkouška základní odpovídá úrovni B2, všeobecná odpovídá úrovni C1 a speciální odpovídá úrovni C2).

Na osvědčení o úspěšném zakončení kurzu se již neuvádí prospěch. Upravena byla rovněž příloha vyhlášky č. 33/2005 Sb. obsahující Zkušební řád (např. stanovení časového rozsahu jednotlivých částí písemné zkoušky, výslovně stanovena povinnost upravit podmínky pro uchazeče se speciálními vzdělávacími potřebami a další). Dochází rovněž ke zvýšení úplaty za jazykovou zkoušku (o 1 000 Kč, tj. podle typu zkoušky 5 až 10 000 Kč).

► Vyhláška č. 202/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky (vyhláška o dokumentaci škol a školských zařízení), ve znění pozdějších předpisů, nabývá účinnosti k 1. září 2016. Nová příloha č. 3 upravuje předávání individuálních i agregovaných údajů týkajících se podpůrných opatření 2. až 5. stupně. Údaje se budou předávat průběžně podle aktuálních změn. Dále dochází ke zpřesnění výčtu již sledovaných údajů, zejména členění údajů o fyzických osobách podle pohlaví. Zrušeno je předávání několika údajů.

§§§

► Nařízení vlády č. 273/2016 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů, nabývá účinnosti k 1. září 2016. Týká se změny (navýšení) platů pedagogických pracovníků.

§§§

► Vyhláška č. 279/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, nabývá účinnosti k 1. září 2016. Termín posledního kola přijímacího řízení může být vyhlášen tak, aby přijímací řízení bylo ukončeno nejpozději do posledního pracovního dne v měsíci říjnu. Totéž platí pro náhradní termíny (§ 2 odst. 5).

§§§

► Vyhláška č. 280/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky, nabývá z převážné části účinnosti k 1. září 2016, vybraná ustanovení nabývají účinnosti později. Tato vyhláška navazuje především na úpravy školského zákona provedené aktuální novelou č. 178/2016 Sb. V případě předškolního vzdělání (vyhláška č. 14/2005 Sb.) jde zejména o podrobnější úpravu povinné předškolní docházky, vzdělávání v lesních

mateřských školách (včetně toho, že je-li ve třídě lesní mateřské školy přítomno více než 8 dětí, vykonává v takové třídě pracovní činnost souběžně nepedagogický pracovník s vymezenou odbornou způsobilostí, dále je nově upraven § 5 odst. 2 vyhlášky v tom smyslu, že přebírat děti před zahájením vzdělávání a odevzdávat je při ukončení vzdělávání bude nově moci jen učitel mateřské školy, nikoli jiný pedagogický pracovník, jak tomu bylo dosud).

Novelizační vyhláška č. 280/2016 Sb. dále u předškolního a základního vzdělávání (vyhláška č. 48/2005 Sb.) zavádí přechodné období pro využití pravidla snižování počtu dětí a žáků ve třídách (skupinách), stanovené vyhláškou č. 197/2016 Sb., pro školy, které jsou pro školní rok 2016/17 obsazeny takovým způsobem, že by bylo nutné vytvořit novou třídu nebo skupinu – v těchto případech se pravidla snižování počtu dětí a žáků ve třídách (skupinách) uplatní až od 1. září 2017.

Novelizační vyhláška č. 280/2016 Sb. dále upravuje vyhlášku č. 492/2005 Sb. (krajské normativy) – v § 1 zavádí jako jednotku výkonu 1 dítě v lesní mateřské škole nebo třídě s celodenním nebo polodenním provozem, naopak jako jednotka výkonu vypadl žák kursu pro získání základů vzdělání.

§ V LEGISLATIVNÍM PROCESU

Jde o návrhy, které nemusí být schváleny v navrhované podobě (uvádíme předpokládané datum účinnosti), případně nemusí být schváleny vůbec. Je tedy třeba sledovat vývoj aktuálního stavu.

§§§

► Návrh vyhlášky, kterou bude stanoven seznam potravin, které lze nabízet k prodeji ve školách. Její vydání je očekáváno v nejbližších dnech.

§§§

► Návrh vyhlášky, kterou se stanoví podrobnosti o organizaci přijímacího řízení ke vzdělávání ve středních

školách. Nahradí stávající vyhlášku č. 671/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o organizaci přijímacího řízení ke vzdělávání ve středních školách. Reaguje zejména na to, že podstatná část úpravy je upravena po novelizaci přímo ve školském zákoně.

§§§

► Návrh změny vyhlášky č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, ve znění pozdějších předpisů. Úpravy k organizaci maturitní zkoušky v návaznosti na změny provedené poslední novelou školského zákona a na poznatky z praxe.

DALŠÍ DOKUMENTY

► Dne 11. srpna 2016 bylo vydáno Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se **mění Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.** Opatření je účinné od 1. září 2016, přičemž školy jsou povinny upravit svá ŠVP do 1. září 2017. Nicméně již od 1. září 2016 budou muset upravit vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných tak, aby odpovídalo novému RVP.

V RVP jsou reflektovány změny provedené posledními dvěma novelami školského zákona a příslušných prováděcích předpisů, zejména vyhláškou č. 27/2016 Sb. (zejména úprava vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami). Zmíněny jsou lesní školky a vzdělávání dětí mladších 3 let, ovšem bez bližších podrobností

(Pozn.: Ke vzdělávání dětí ve věku 2 až 3 let v mateřské škole se vyjadřuje MŠMT v informaci čj. MŠMT-26747/2016, která je zveřejněna na webových stránkách MŠMT).

Dále byly zpřesněny a opraveny některé formulace, rovněž nahrazeny časté formulace typu "měl by". (Odkaz [zde](#))

► Dne 18. srpna 2016 bylo vydáno Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se **mění Rámcový vzdělávací program** vybrané obory středního vzdělání, konkrétně obory J, E, H, M a L (s výjimkou nástavbového studia) a M a P (konzervatoře), L5 (nástavbové studium), C (praktická škola). Upraveny byly rovněž RVP pro gymnaziální obory vzdělání (Gymnázium, Gymnázium se sportovní přípravou a dvojazyčná gymnázia včetně pilotní verze). Opatření je účinné od 1. září 2016, přičemž školy jsou povinny upravit svá ŠVP do 1. září 2017. Nicméně již od 1. září 2016 budou muset upravit vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných tak, aby odpovídalo novému RVP. V RVP jsou reflektovány změny ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, provedené zejména novelou školského zákona č. 82/2015 Sb. a navazující vyhláškou č. 27/2016 Sb.

[Více zde](#)

STANOVISKA

► Upřesněno Stanovisko ČŠI k **poskytování nebo organizování placených kroužků v mateřských školách** (vydané v dohodě s MŠMT), a to s ohledem na jeho častou mediální dezinterpretaci: Zdůrazněno, že **stanovisko se vyjadřuje pouze ke kroužkům, které nejsou součástí ŠVP** (jde o „nadstandardní“ aktivity popsané v části 10 Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání). Naopak činnosti, které jsou součástí ŠVP (běžně bývá výuka plavání, lyžařský výcvik, jazyková propeutika apod.), se toto stanovisko netýká. ČŠI nijak nezakazuje plavání v mateřských školách, naopak tuto aktivitu, je-li organizována v souladu s pravidly, významně podporuje.

§§§

► Stanovisko ČŠI k **úpravě školních vzdělávacích programů dle schvá-**

leného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (k 1. září 2016): Vyjadřuje se k možnostem, jak zapracovat do ŠVP nově zavedenou tzv. minimální doporučenou úroveň pro úpravu očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření, které upravuje tzv. Infobalíček ke společnému vzdělávání vydaný MŠMT a postoj ČŠI k případnému nezpracování těchto výstupů v ŠVP (rozhodující je úprava na úrovni konkrétního žáka a jeho potřeb).

§§§

► Stanovisko MŠMT ke **stravování v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy:** Stravování může být zajištěno zaměstnanci za pomoci dětí (rodinné stravování). V takovém případě se stravování řídí vyhláškou č. 107/2005 Sb. pouze co do rozsahu (hlavní a doplňková jídla). Dodržování spotřebního koše nebude ze strany ČŠI kontrolováno, případná nevhodná skladba jídelníčku však bude zohledněna při hodnocení školského zařízení (vytváření podmínek pro zdravý vývoj dětí podle § 29 školského zákona).

§§§

► Stanovisko MŠMT týkající se **povolení výjimky z regulovaného počtu žáků v oddělení ZUŠ:** Dle tohoto stanoviska může zřizovatel ZUŠ povolit výjimku (ve smyslu § 23 školského zákona) z nejvyššího počtu žáků ve skupině, není-li to na újmu kvalitě poskytovanému vzdělávání a je zajištěna bezpečnost žáků. ...

